

John Pedersen på Kronløkka

Av Dag Kristoffersen

I forbindelse med en artikkel jeg skreiv om Kronløkka i Langs Lågen 2012, var jeg mye på Kronløkka og i området. Da var det særlig den bygningen som hadde stått der, og dikteren M. B. Landstad som var i sentrum. Den var det bare grunnmurer igjen av, men jeg så jo også på og var inne i de andre bygningene som sto der og blei nysgjerrig på hvem som hadde bodd der og brukte stedet, slik det så ut. Så har det dukka opp noen rykter og innspill på facebook, nok til at jeg kunne komme noe videre i denne prosessen. Og da jeg fikk kontakt med noen i familien, spesielt nevøene Herbjørn Dokka og Anni Tangen ikke minst, kom det fram såpass mye at det går an å skrive litt om han som bodde der i en kort periode.

K

Kronløkka 1915. (Foto fra Hildr Landstad Walfjord)

John Pedersen

John var født i 1917 i Vestfossen. Faren var skomaker Aksel Pedersen fra Modum og mora Kari Johnsen fra Stordokk i-Skagseiet i Nore i Numedal. De bodde i Oslo rundt 1900 og flytta til Vestfossen før 1906. John hadde fire søsken og ei halvsøster. Aksel og Kari fikk Arthur i 1900, Aasta 1906, Klara 1910, Kristian 1914 og så John i 1917. Familien bodde først i Oslo

hvor Arthur var født, så i Vestfossen hvor alle de andre er født. I 1910 bor de på Røkeberg på gården Hole gno. 31 br. 3, ut fra Norgeskart.no der Røkebergveien 160-162 er i dag. Men så skjer tragedien, Aksel Pedersen dør i spanskesjuken i 1919, da John er to år gammel og Kari sitter igjen med fem barn, fire av dem under konfirmasjonsalder.

For å klare seg, tok Kari jobb på gården Vaalen/Vålen, gno. 25 br. 1 hos Johan J. Bogen/Vaalen. Gården ligger nord for Smørgrav på Voldstadveien. Johan het Bogen, ut fra at han var født i Hakavik ved Eikern. Så døde kona hans også, og han satt igjen med sju barn, gård og mange dyr. Kari flytter inn med sine barn, og de gifter seg etter hvert. De fikk datteren Ingrid. (Ingrid får datteren Anni, som er hovedkilden til mye av det som kommer fram her). Kari tar navnet Bogen da hun gifta seg.

Giftermålet var ikke så populært hos Johans eldste barn som var i 20-åra. Så Kristian og John fikk høre at de ikke hørte til her. Så skjer det i den harde mellomkrigstida at Johan får økonomiske problemer, og han må selge gården i 1930. Da hadde Johan eid gården i 20 år. Da må de på flyttefot, og de forpakter et par gårder i Vestfold før de i 1936 flytter inn i gården på Rødshøgda, Gamleveien 8, dagens Frydenbergveien 2. Johan og Kari med datteren Ingrid bor der, samt brødrene Kristian og John.

Huset og eiendommen i 2021 (Foto: Dag Kristoffersen)

Kristian verver seg som frontsoldat i 1941 og deltar i Den norske legion ved Leningradfronten. Han kommer tilbake i 1942 etter mange fæle opplevelser. Det blei sagt at «lensmannen leverte han på døra,» og han er ganske traumatisert med posttraumatisk stress som det heter og har store problemer gjennom åra. Han døde i november 1993.

Ingrid gifter seg med Ingvar Moe i 1942, og de får datteren Anni. Ingvar Mo drar til Skottland, og Ingrid drar til Bærum der hun får jobb, og der bor også Johns søster Aasta og Klara som begge var gifte. Annie blir igjen hos Johan og Kari som da er i 60-åra.

Kristian og John bor også der. John får seg arbeid på Mynta og treffer Inger Synnøve Velde f. 1921. Inger Synnøve var datter av Hjørdis og Hans Velde. Hun hadde ei søster Brynhild som blei gift med Arne Dokka. De fikk barna Arild og Herbjørn. Hun hadde broren Sjur som fikk barna Herleif, Joar og Ingrid Anita. Inger Johanne og John gifter seg 11. november 1944. De får sønnen Øyvind Velde 2. mai 1945. Men ekteskapet holder ikke så lenge.

I 1946 flytter Anni til foreldrene til faren, som bor i Hakavik da farfaren hennes er ansatt på kraftverket der. De er yngre og kan ta seg bedre av Anni. Men Johan og Kari selger huset på Rødshøgda og flytter etter. I 1956 kjøper Inger Synnøve Veldes foreldre, Hans og Hjørdis, huset. De og familien Dokka bor i huset til 1996 da huset blir solgt.

Kari og Johan leide de en gammel husmannsplass i Hakavik som het Holtungen. Det er verken strøm eller innlagt vann. John og Kristian var med på lasset. Begge jobba når de var i form til det som tømmerhuggere i Mastebogen. Holtungen brant helt ned ved et lynnedslag i 1956. Kari og Johan bodde litt i ei lita hytte ved Eikeren før de flytta til en av døtrene til Kari i Bærum. Kari døde i 1958 og Johan i 1962. De er begravet ved Tanum kirke.

Kristian og John bodde også, i hvert fall av og til, hos den ene søsteren i Bærum, og en sønn av søsteren skaffet John jobb på Emma Hjort. Men heller ikke det gikk.

John flytta på 1970-tallet til ei hytte på nordsida av Langevann som ligger nord for Langevannstoppen på Bæveråsen. Dette var langt fra folk, men fritt og med flott utsikt bare få meter fra koia. Men å bo der på vinteren kunne være hardt. Han fikk noen ganger av besøk fra familien eller kjente som hadde med seg kake. Etter hvert spredte det seg at det bodde en «original» her og skoleungdommer kom innom. Han fikk da navnet «Jokkum» eller «Jokkum fra Balkan». Og det har gått mange historier, også på facebook.

Hytta ved Langevann 2021 (Foto: Dag Kristoffersen)

En vinter måtte Røde Kors hjelpekorps kjøre mat opp til han under marken. Og kommunen tok tak og flytta han ned til en leilighet i Varlogården i Dyrmyrgata. Men der likte han seg ikke, han måtte bo mye friere.

Fugleinteressen kom nok etter hvert som etablerte seg som eneboer. De blei selskapet og vennene han aldri klarte å holde på. Og det utviklet seg etter hvert til noe som var langt over det en kan kalle vanlig omsorg for fugler. Det blei en lidenskap.

Så blei det Kronløkka.

I 1940 skilles en parsell ut med gno. 132 bruksnummer 19 som Wilhelm Hvamb kjøper og som kalles «Lykkens borg», i Øvre Eiker på østsida av stien mellom Bomplassen og veien til Aspeseter.

John klarte å skaffe seg tomt og var fast bestemt på å bygge seg en liten bolig. Sønn av en av Johns søstre i Bærum var murer, og hjalp han med å sette opp huset og mure opp pipe. Og på denne «Lykkens borg» har John Pedersen sin «ringe bolig». Her er det fritt og samtidig lettere tilgjengelig til vei og dermed også byen. Imidlertid blei regninga for materialer, kjøring og arbeid så høy at John fikk sjokk. Så mye peger hadde ikke han. Dette var på begynnelsen av 1980-tallet.

Det gule huset 2009 (Foto: Dag Kristoffersen)

Han hadde jo ikke ingen mulighet for å betale den. Og John nektet å flytte inn i det gule huset han hadde fått satt opp. Det ble bare stående.

Ved besøk fra familien i jula 1983 viste det seg at han bodde i uthuset som fløyt av muselort og søppel. Han kunne ikke flytte inn i noe han ikke eide, fortalte han.

Det røde huset 2009 (Foto: Dag Kristoffersen)

Så stedet blei ikke noe lykkens borg for John Pedersen. Det som må ha vært lykken for han, var fuglene.

Han kjøper inn massevis av frø og meiseboller og bygger fuglekasser og fuglebrett. Dette må ha blitt kjent for han fikk pris fra Foreningen til dyrenes beskyttelse.

Og det tusset av fugler der, noe en kan se i filmen Naturredaksjonen, som eikværingen Arne Nævra lagde i 1984. Dessverre er ikke denne normalt tilgjengelig lenger. Men den blei sendt 3. februar 1984.

John Pedersen fra programmet i Naturredaksjonen 1984.

John bodde nærmere mennesker her, og han var titt og ofte innom Bomplassen og Hans Ekornrud. Kanskje fikk han sitte på til byen eller han lånte telefonen og ringte etter drosje.

Men denne Johns lykke skulle dessverre ikke vare.

Da NRK sender opptaket med han, er antagelig John død. Han blir funnet død etter flere dager like ved stien mellom Bomplassen og Kronløkka den 7. februar.

Han blei gravlagt på gravplassen på Gomsrud.

Lykkens borg blei overtatt av sønnen Øystein Olav Velde 12. mars 1984. Han brukte stedet på 1980- og 90-tallet. Han døde i 2004, og hans arvinger, fetterne Arvid og Herbjørn Dokka og Herleif og Joar Velde og kusina Ingrid Anita Velde arva plassen og eier den i dag.

Kilder: Folketellinger, kirkebøker, panteregister. Nore-bøkene.